

Õiguskantsler

Meelis Paavel
esimees
Eesti Töötukassa
info@tootukassa.ee

Teie 20.10.2017 nr

Meie 24.11.2017 nr 7-6/171520/1705355

Töövõime hindamisele ja töövõimetoetuse määramisele kulunud aeg

Lugupeetud Meelis Paavel

Õiguskantsleri poole pöördus [] (edaspidi *avaldaja*) murega, et tema töövõime hindamine ja töövõimetoetuse määramine on kestnud ebamõistlikult kaua. 10. mail 2017 saadud taotluse alusel määras Eesti Töötukassa avaldajale töövõimetoetuse 10. oktoobril 2017.

Kuigi avaldaja elas Soomes ja tuli rakendada Euroopa Liidu [reegleid sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta](#), kulus tema töövõime hindamiseks ja töövõimetoetuse määramiseks ilmselgelt liiga palju aega. Samuti ei teavitatud avaldajat õigel ajal sellest, et otsustamine viibib.

Hea halduse põhimõtte järgi on inimesel õigus oodata, et asutus lahendab tema küsimuse mõistliku aja jooksul ([Euroopa Liidu põhiõiguste harta](#) artikkel 41). Ka [haldusmenetluse seaduse](#) § 5 lõikes 2 on rõhutatud, et haldusmenetlus tuleb läbi viia võimalikult kiiresti ja ilma et tekitataks inimesele ebameeldivusi.

Konkreetsel juhtumil tuli Eesti Töötukassal lähtuda ka Euroopa Liidu sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise [rakendamist reguleerivast määrusest](#). Selle määruse artikli 3 lõikes 4 on kirjas, et asutus peab andma inimesele teavet ja saatma talle dokumendid viivitamata, pidades silmas riigisiseste õigusaktidega kehtestatud tähtaegu. Eestis on need tähtajad kehtestatud [töövõimetoetuse seadusega](#) (§ 9 lõige 1, § 16 lõige 3). Töövõime hindamiseks on aega 30 tööpäeva hindamisaotluse saamisest arvates. Mõjuval põhjusel võib Eesti Töötukassa tähtaega pikendada. Kui töövõime on hinnatud, tuleb töövõimetoetus määrata 10 tööpäeva jooksul.

Avaldaja töövõime hindamine venis muu hulgas sellepärast, et selleks polnud piisavalt terviseandmeid. Samuti mõjutas töövõime hindamist asjaolu, et avaldaja ei nõustunud tulema ekspertarsti vastuvõtule. Töövõime hindamiseks ja toetuse määramiseks tuli Eesti Töötukassal infot vahetada Soome ametiasutusega. Nendel põhjustel ei saa otsustamise edasilükkumist täies mahus ette heita Eesti Töötukassale. Siiski oli menetluses põhjendamatuid viivitusi, mille eest vastutab Eesti Töötukassa. Näiteks kulus töövõime hindamise taotluse kättesaamisest alates enam kui 50 tööpäeva, et selgitada välja vajadus kutsuda inimene ekspertarsti vastuvõtule.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

[Töövõimetoetuse seaduse](#) § 9 lõige 1 paneb Eesti Töötukassale kohustuse teavitada inimest viivitamata, kui töövõime hindamise taotluse läbivaatamiseks kulub ettenähtust rohkem aega. Samuti tuleb inimesele teada anda, miks otsustamine viibib. [Haldusmenetluse seaduse](#) § 41 näeb ette nõude informeerida inimest ka sellest, millal otsus tõenäoliselt tehakse. Kohustus hoida inimest kursis tema taotluse menetluse käiguga on hea halduse põhimõtte oluline osa (vt nt Riigikohtu otsus [3-3-1-102-06](#), p 21).

Eesti Töötukassa ei andnud avaldajale teada, miks töövõime hindamine ja töövõimetoetuste määramine viibisid ning mis aja jooksul võis ta neid otsuseid oodata. Ekspertarst ja Eesti Töötukassa võtsid avaldajaga telefonitsi ühendust alles juulis. Samamoodi ei selgitatud avaldajale septembris, miks töövõimetoetuse määramine veel edasi lükkub, kuigi töövõime vähenemise otsus oli juba tehtud.

Ka pärast töövõimetoetuse määramist ei maksnud Eesti Töötukassa avaldajale kohe toetust välja. Põhjus oli selles, et Soome ametiasutus palus Eesti Töötukassal maksed kinni pidada võimaliku tasaarvestuse tegemiseks. Eesti Töötukassa teavitas avaldajat, et maksed jäävad ootele, järgides nõnda hea halduse tava.

Palun Teil edaspidi hoiduda põhjendamatutest viivitustest töövõime hindamisel ja töövõimetoetuse määramisel. Samuti palun teavitada inimesi alati, kui otsus viibib, mis on selle põhjus ja millal võib otsust oodata. Seda tuleb teha ka neil juhtumitel, mida lahendatakse mitmes riigis korraga.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise